

SOCIOLOŠKO RAZUMEVANJE UMIRANJA IN SMRTI

prof. dr. Jana Goriup

Vsebina:

Smrt kot prenehanje življenjske dejavnosti in bioloških procesov;

Različno razumevanje smrti in umiranja: *biomedicinsko razumevanje* nujnosti in brezpogojnosti tako umiranja kot tudi smrti (ki zajema razumevanje tako smrti telesa kot tudi smrti možganov); *etnološki vidiki* smrti (ki smrt navezujejo in doživljajo v različnih navadah, šegah in običajih); *antropološki vidiki* smrti (ki so v različnih družbah različni); *religijska razmišljanja* smrti (ki se razlikujejo glede na vrsto religijskih vsebin in doživljanj); *filozofsko razumevanje* pojava umiranja in smrti (kot rezultat človekovih razmišljanj in (po)doživljanj tega enkratnega pojava; *sociološko umiranje in smrt* (ki nujno vedno ne pomeni tudi fizično smrt, vsebuje pa odnos družbe, družbenih skupin do umiranja in smrti v določenem družbenem prostoru);

Zanesljivi in nezanesljivi znaki smrti;

Smrt in umiranje nekoč in v postmoderni družbi;

Svetovni nazor in smrt; vpliv religij na umiranje in smrt; obredoslovje;

Koncept dobre smrti, detabuizacija smrti;

Proces umiranja; smrt in generacije;

Odnos družine do zdravja, bolezni, umiranja in smrti;

Medicinska sestra in doživljanje umiranja in smrti;

Spremljanje umirajočega;

Paliativna nega in oskrba;

Umirajoči in komunikacija; dostojanstvo;

Potrebe in pravice umirajočega;

Žalovanje; spremljanje žalujočih;

Hospic;

Evtanazija;

Obsmrtna doživetja.

Viri in literatura:

- Baile F., W. et al. Spikes - A six-Step Protocol for Delivering Bad News: Application to the Patient with Cancer. *The Oncologist*, 2000, 5, str. 302-11.
- Balažic, J.; Kornhauser, P. (2003). *Medicinska etika: Deontološka vprašanja pri delu zdravnika*; Univerza v Ljubljani Medicinska fakulteta; Inštitut za sodno medicino. Ljubljana.
- Bauman, Z. (1992). *Mortality, Immortality and Other Life Strategies*. Cambridge, [Stanford University Press](#).
- Bezenšek, J. (2002). Družina in nekateri vidiki doživljanja smrti. *Pedagoška obzorja: časopis za didaktiko in metodiko*. Ljubljana: Pedagoška fakulteta; letn. 17, št. 1, 2002, str. 10-21.
- Bradby, H. (2009). *Medical Sociology: An introduction*. London. SAGE.
- Domajnko, T. (2009). *Sociološki in zdravstveni vidiki umiranja, smrti in žalovanja*. Maribor.
- Gregorčič, M. (1999). Zmanjkalo je solz: Konceptualizacija fenomena smrti skozi prostorsko-časovno dimenzijo in tradicionalno. *Moderno dihotomijo na primeru pogrebnih obredov*. *Etnolog: Etnološki in antropološki vidiki smrti*, 1999, 9(60), str. 163-177.

- Kostnapfel, J. (1991). Umiranje, smrt in žalovanje. V: Primorska srečanja: revija za družboslovje in kulturo. Nova Gorica; Koper; Idrija: Društvo sociologov in politologov severnoprimorskih občin; letn. 16, št. 116 (1991), str. 178-183.
- Kübler Ross, E. (2008). Verstehen, was Sterbende sagen wollen: Einführung in ihre symbolische Sprache. Einführung in ihre Symbolische Sprache; Knaur TB; Taschenbuch Prime.
- Nuland S.B. (2006). Na koncu poti. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Pungračič, T. (2013). Dojemanje smrti v različnih kulturah. Maribor.